

**Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія (ГАО)**

**ПРОТОКОЛ засідання Вченої ради ГАО
30.07.2020 р. № 9
м. Київ**

Учену раду ГАО НАН України в складі 25 чоловік затверджено Постановою Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 4 липня 2017 р. (протокол № 5) зі змінами, затвердженими Постановами Бюро Відділення фізики й астрономії НАН України від 18 грудня 2018 р. (протокол № 9) та від 24 грудня 2019 р. (протокол № 10) .

ПРИСУТНІ: 17 членів Ученої ради ГАО НАН України – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (голова Вченої ради ГАО НАН України), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (заступник голови Вченої ради ГАО НАН України), к.ф.-м.н. **Л.М. Свачій** (учений секретар Ученої ради ГАО НАН України), чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін**, д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач**, д.ф.-м.н. **Б.Ю. Жиляєв** (дистанційно), д.ф.-м.н. **В.М. Івченко** (дистанційно), д.ф.-м.н. **Я.В. Павленко**, к.ф.-м.н. **І.Б.Вавилова**, д.ф.-м.н. **А.А. Василенко** (дистанційно), к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **П.Ф. Лазоренко**, к.ф.-м.н. **С.М. Осіпов**, к.ф.-м.н. **В.К. Тарадій**, **О.В. Компанієць** (голова Ради молодих учених), **В.Л. Костюченко** (голова профспілки)

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про подальше видання наукового журналу «Кінематика і фізика небесних тіл» (доповідає акад. НАН України **Я.С. Яцків**).
2. Затвердження навчального плану предметів, плану навчального процесу та інших документів для проходження ліцензії аспірантури в ГАО НАН України (доповідає **І.Б. Вавилова**).
3. Затвердження змін до облікового складу Ради молодих учених ГАО НАН України (доповідає **О.В. Компанієць**).
4. Висунення д.ф.-м.н. Караченцевої Валентини Юхимівни на присудження премії Української астрономічної асоціації «За видатні досягнення в астрономії в Україні» (доповідає **І.Б. Вавилова**).
5. Затвердження змісту чергового числа журналу «Advances in Astronomy and Space Physics», том 10, № 1, 2020 р. (доповідає **В.Я. Чолій**).
6. Про нагородження Музею космонавтики імені С.П. Корольова Золотою медаллю ім. О.Я. Орлова (до 50-річчя з часу заснування) (доповідає **І.Б. Вавилова**).
7. Різне.

1. СЛУХАЛИ: Про подальше видання наукового журналу «Кінематика і фізика небесних тіл» («КФНТ»).

Голова Вченої ради ГАО НАН України акад. НАН України **Я.С. Яцків**: Недавно я розіслав листа редакційній колегії журналу «КФНТ», якого зараз прочитаю.

Ось цей лист у дещо скороченому варіанті: «Шановні члени Редакційної колегії журналу «Кінематика і фізика небесних тіл»! Перш за все щиро дякую за Вашу увагу до видання журналу «КФНТ», який завдяки Вашій активній участі та самовідданих роботі редакції журналу отримав належне визнання в астрономічному світі, входить до міжнародних баз даних та до Переліку фахових видань Міністерства освіти та

науки України. Видання цього журналу започатковано 1985 р. російською мовою, а його переклад англійською мовою здійснювався спочатку видавництвом «Allerton Press», а згодом – видавничою компанією «Pleiades».

З часом поступово змінювалися умови підготовки оригінальної версії «КФНТ» та його англійського аналогу, а також вимоги до їхньої підготовки.

З одного боку, 8 липня 2020 р. президент компанії «Pleiades» О.Є. Шусторович звернувся до головного редактора журналу з проханням переглянути умови підготовки англійського видання «КФНТ» та надав відповідну інформацію щодо популярності нашого журналу (див. додатки у виставці).

Крім цього, спостерігається зменшення наповнення портфеля журналу високорейтинговими авторами з України та світу. Частково це зумовлено прагненням українських науковців публікуватися у відомих міжнародних журналах та наявністю в Україні декількох періодичних астрономічних видань, зокрема започаткованого КНУ ім. Тараса Шевченка за участі ГАО НАН України «Advances in Astronomy and Space Physics» («AASP»).

Водночас змінилися вимоги щодо періодичних наукових видань в Україні, зокрема у зв'язку з введенням з 2020 р. у дію Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», згідно з якою мовами таких видань має бути українська та англійська.

Усе зазначене вище вимагає термінового прийняття рішення щодо подальшого видання «КФНТ». Серед можливих варіантів можуть розглядатися такі:

1. Продовжити співпрацю з компанією «Pleiades» на запропонованих нею умовах.

2. Пропинити співпрацю з компанією «Pleiades» та організувати видання «КФНТ» за відповідною програмою НАН України (оригінал державною мовою та англійською електронною версією).

3. Об'єднати зусилля редакцій журналів «AASP» і «КФНТ» та, починаючи з 2021 р., спільно видавати один журнал (його назва підлягає узгодженню).

Це питання планується обговорити на спільному засіданні Вченої ради ГАО НАН України та Редакційної колегії «КФНТ» 30 липня 2020 р. Запрошую Вас до участі.

З повагою Ярослав Яцків».

До листа я доклав два додатки, зокрема лист президента компанії «Pleiades» О.Є.Шусторовича.

Шановні колеги! Запрошую Вас до участі у вирішенні питань, зазначених у цьому листі. Нам треба сьогодні ухвалити рішення щодо подальшого видання наукового журналу «Кінематика і фізика небесних тіл» («КФНТ»). Разом із Вченою радою засідає редколегія цього журналу, дехто приєднався по скайпу.

Ще щодо цього питання. Був електронний лист від Б.Ю. Жилиєва (27 червня ц.р.), де Б.Ю. Жилиєв просить вивести його зі складу редколегії «КФНТ» і називає причини (редколегія не працює на потрібному рівні, грубо порушуються права авторів при проходженні рецензування та ін). В тому ж листі Б.Ю. Жилиєв висловлює думку, що недоцільно друкувати статті українською мовою в цьому журналі. Але був тільки електронний лист, офіційної доповідної записки від Б.Ю. Жилиєва я не отримав.

Ще одна проблема: як повідомив мені В.М. Клименко, для «КФНТ» постійно не вистачає статей.

Виступивши, промовець відповів на запитання І.Б. Вавилової та П.П. Берцика. Після цього присутні приступили до обговорення питання.

Я.В. Павленко: Журнали переважно переходять на електронні версії. Якщо «КФНТ» перейде на англійську мову, то він матиме багато переваг.

В.Я. Чолій: Хочу сказати про журнал «Advances in Astronomy and Space Physics» («AASP»). Я і Ганна Іващенко створили цей журнал для молодих науковців «з нуля». Ми розробили правила для авторів, організували все інше, що треба. Журнал

друкує статті, в яких перший автор – молодий учений, або ж спеціальні оглядові статті. Останнім часом журнал публікує 12 статей на рік.

Ярослав Степанович запропонував об'єднати журнали «КФНТ» та «AASP». Але це не так просто, оскільки в цих журналах різні правила, котрі зареєстровано. Редколегія «AASP» не проти об'єднатися з «КФНТ», але не бачить такої можливості.

П.П. Берцик розповів про сучасну процедуру компонування електронного видання, наголосивши, що автори подають статті у форматі Тех, а працівники журналу переробляють матеріал у гіпертекст.

С.Г. Кравчук: «КФНТ» зроблено за всіма правилами, дивіться сайт журналу <http://kfnt.in.ua>. З 1 січня 2020 р. цей журнал повністю україномовний. Компанія «Pleiades» має свої вимоги. Я проти цих вимог.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків:** Нам треба ухвалити рішення стосовно такого. Якщо об'єднати «КФНТ» і «AASP», то це означає, що журнал «AASP» закривається, а КНУ ім. Тараса Шевченка стає співзасновником об'єданого видання.

Друге рішення, яке ми маємо ухвалити: чи залишається ГАО співзасновником «AASP»? Якщо так, то доцільно рекомендувати до редколегії «AASP» когось із молодих учених ГАО НАН України.

Третє: є пропозиція відмовитися від співпраці з компанією «Pleiades». Тоді ГАО змінить умови підготовки журналу і перейде на електронну версію.

В обговоренні взяли участь: **С.Г. Кравчук, Я.В. Павленко, Я.О. Романюк, І.Б.Вавилова, Б.І. Гнатик, О.А. Велесь.**

УХВАЛИЛИ:

ГАО НАН України припинити співпрацю з компанією «Pleiades» з 2021 р. (за – 16; утр. – 1);

порушити клопотання перед НАН України стосовно того, щоб з 2021 р. видавати журнал «КФНТ» українською мовою та англійською мовою (електронна версія) (за – 16; утр. – 1);

ГАО НАН України залишитися співзасновником журналу «AASP»; голові Ради молодих учених Обсерваторії рекомендувати кандидатуру молодого вченого ГАО НАН України до редколегії «AASP» (за – 8; проти – 1; утр. – 8).

2. СЛУХАЛИ: Затвердження навчального плану предметів, плану навчального процесу та інших документів для проходження ліцензії аспірантури в ГАО НАН України.

Голова Ученої ради ГАО НАН України акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово к.ф.-м.н. **І.Б. Вавиловій.**

І.Б. Вавилова виступила із презентацією, докладно розповівши про два документи, які потрібно затвердити на засіданні Вченої ради. Це такі документи:

1) освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 104 «Фізика та астрономія»;

2) пояснювальна записка до навчального плану.

В обговоренні питання взяли участь: **О.А. Велесь**, акад. НАН України **Я.С.Яцків**. Зокрема, О.А. Велесь запропонував доповнити освітньо-наукову програму курсом стосовно комп'ютерної грамоти.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків**: Дякую С.Г. Кравчукові, І.Б. Вавиловій та О.С.Шубіній за підготовку документів для ліцензії аспірантури в ГАО НАН України! Приступімо до голосування.

УХВАЛИЛИ:

За результатами голосування членів Ученої ради (за – 17) затвердити такі документи для проходження ліцензії аспірантури в ГАО НАН України:

1) освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 104 «Фізика та астрономія»;

2) пояснювальну записку до навчального плану.

3. СЛУХАЛИ: Затвердження змін до облікового складу РМУ ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово голові Ради молодих учених ГАО НАН України О.В. Компанієць.

О.В. Компанієць повідомила, що до Ради молодих учених обсерваторії доцільно зарахувати дві особи: Н.М. Дяченко та М.В. Лашка, – і коротко розповіла про них.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово М.В. Лашкові.

М.В. Лашко розповів про його спеціальність, роботу в ГАО НАН України та наукові здобутки.

УХВАЛИЛИ: Затвердити зміни до облікового складу Ради молодих учених ГАО НАН України (прийняття двох членів Ради: Н.М. Дяченко та М.В. Лашка).

4. СЛУХАЛИ: Висунення д.ф.-м.н. Караченцевої Валентини Юхимівни на присудження премії Української астрономічної асоціації «За видатні досягнення в астрономії в Україні»

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова розповіла про премію Української астрономічної асоціації «За видатні досягнення в астрономії в Україні»: що це за премія, хто був удостоєний її раніше тощо. Далі доповідачка проінформувала, що недавно УАА ухвалила рішення преміювати п.н.с. відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики В.Ю.Караченцеву; для ухвали УАА потрібна підтримка Вченої ради ГАО НАН України.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування членів Ученої ради (за – 17) підтримати висунення кандидатури

доктора фізико-математичних наук

Караченцевої Валентини Юхимівни

на присудження премії Української астрономічної асоціації «За видатні досягнення в астрономії в Україні».

5. СЛУХАЛИ: Затвердження змісту чергового числа журналу «Advances in Astronomy and Space Physics», том 10, № 1, 2020 р.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово В.Я. Чолію.

В.Я. Чолій розповів про статті, що ввійшли до рукопису чергового числа журналу «Advances in Astronomy and Space Physics» (том 10, № 1, 2020 р.) і попросив Учену раду рекомендувати рукопис до друку.

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати рукопис чергового числа журналу «Advances in Astronomy and Space Physics» (том 10, № 1, 2020 р.) до друку (за – 17).

6. СЛУХАЛИ: Про нагородження Музею космонавтики імені С.П. Корольова Золотою медаллю ім. О.Я. Орлова (до 50-річчя з часу заснування).

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова розповіла про Музей космонавтики імені С.П. Корольова та про пропозицію керівництва ГАО НАН України нагородити Музей найвищою відзнакою Обсерваторії; насамкінець доповідачка попросила Вчену раду підтримати цю пропозицію.

УХВАЛИЛИ: За підсумками голосування членів Ученої ради (за – 17) підтримати пропозицію стосовно нагородження Музею космонавтики імені С.П. Корольова Золотою медаллю ім. О.Я. Орлова (до 50-річчя з часу заснування).

7.

а) СЛУХАЛИ: Про рекомендацію для Ізвекової Інни Олександрівни щодо вступу в аспірантуру за спеціальністю 104, «Фізика та астрономія».

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування (за — 17) надати рекомендацію

Ізвековій Інні Олександрівні

для вступу в аспірантуру за спеціальністю 104, «Фізика та астрономія» (науковий керівник – зав. відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України канд. фіз.-матем. наук І.Б. Вавилова).

Напрямок наукового дослідження І.О. Ізвекової пов'язаний із фотометричними й спектроскопічними властивостями галактик з активними ядрами та спостереженнями таких галактик за допомогою телескопів станції «Лісники» та Міжнародного центру астрономічних і медико-екологічних досліджень НАН України.

б) СЛУХАЛИ: Про рекомендацію для Білінського Іллі Олександровича щодо вступу в аспірантуру за спеціальністю 104, «Фізика та астрономія».

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування (за — 17) надати рекомендацію

Білінському Іллі Олександровичу

для вступу в аспірантуру за спеціальністю 104, «Фізика та астрономія» (науковий керівник – зав. відділу фізики зір і галактик ГАО НАН України доктор фіз.-матем. наук П.П. Берцик).

Напряом наукової роботи І.О. Білінського пов'язаний із дослідженням структури й внутрішньої будови надвіріальних зоряних скупчень, а також з моделюванням перенесення випромінювання в газово-пилкових дисках навколо зір.

в) СЛУХАЛИ: Про рекомендацію для Маркус Яни Сергіївни щодо вступу в аспірантуру за спеціальністю 104, «Фізика та астрономія».

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування (за — 17) надати рекомендацію

Маркус Яні Сергіївні

для вступу в аспірантуру за спеціальністю 104, «Фізика та астрономія» (науковий керівник – зав. лабораторії швидкоплинних процесів у зірках ГАО НАН України доктор фіз.-матем. наук Б.Ю. Жиляєв).

Напряом наукової роботи Я.С. Маркус пов'язаний із астрономічними фотометричними дослідженнями, зокрема з вивченням транзієнтних явищ на основі спостережень космічної обсерваторії «GAIA».

Голова Вченої ради ГАО НАН України _____ акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України _____ Л.М. Свачій.
